

genlunde det, der her er traadt frem som en almindelig Erkjendelse, og endnu mindre er det fremtraadt som Noget, der havde klarer sig saaledes, at der skulde kunne tænkes paa at begrunde en heel ny administrativ Ordning paa dette ganske nye Princip. Hvad der derimod er traadt saaledes frem, at det kan siges, at der derom har dannet sig en almindelig Overbeviisning, det er deels Trangen til en større Frihed og Lettelse med Hensyn til Skolegangen, hvorved der skulde tages Hensyn til Forældrenes Liv og deres Trang til Børnene. Der har vel ogsaa derom været meget forskellige Meninger, navnlig udenfor Rigsdagen, men her paa Rigsdagen har der dog mere og mere vist sig en Anerkjendelse af, at der i den Henseende maatte ønskes en Forandring fra Regeringen; dette Ønske fremtraadte i et Forslag her i Thinget, og det vil jo være det høitærede Thing bekendt, at Ministeriet gif ind derpaa, saa at det under 2den Mai d. A. er udfømt som Lov. Uagtet jeg langt fra vil paastaae, at alle individuelle Ønsker i denne Retning derved ere imødefomne, saa troer jeg dog, det maa indrømmes, at det Ønske, som i den Henseende havde fundet en Tilslutning hos en større Deel af Repræsentationen, maa betragtes som idetmindste foreløbigt fyldstgjort, og det vil nu vise sig, hvorledes denne nye Bestemmelse vil gjøre sig gjældende i det praktiske Liv. Dette var den ene Retning. Den anden Retning, og den, som hyppigst og stærkest er traadt frem, er unægtelig den angaaende Lærernes Lønning, angaaende Almueskolelærernes hele oekonomiske og pecuniaire Tilstand. Det er stærkere og stærkere blevet udtalt, i hvilken Grad der søltes Trang til en Forbedring heri, og det vilde derfor have overrasket mig — dersom jeg iøvrigt i den Retning havde været let at overraske —, at den sidste ærede Taler nu synes at være kommen til Erkjendelse af, at Lærernes Stilling i Grunden ikke er saa slet. Dette har imidlertid været langt fra at overraske mig, thi det er Noget, der oftere er traadt frem fra visse Sider, at saalænge man har troet det vanskeligt eller umuligt for Regeringen at imødefomme et Ønske, saa er dets Opfyldelse fremhævet som

paa trængende nødvendigt, men, naar det er imødefommet, saa ere Ansøuelserne om dets paa trængende Nødvendighed pludselig blevne ikke lidet anderledes. Man behøver aldeles ikke, som den ærede Rigsdagsmand, at gaae tilbage til Koeskilde — hvilket man jo oftere er tilbøielig til, naar man vil fremhæve Noget, man ikke behøver at bryde sig videre om —, thi Udtalelser om Skolelærernes Trang ere fremkomne her saa stærkt, som det vel kan tænkes, og det er saameget besynderligere, at den ærede Rigsdagsmand kan have glemt dette, som jeg, ialtsald ogsaa i de indledende Bemærkninger, hvorved jeg fremlagde Lovudkastet, tillod mig at gjøre opmærksom paa, at der, endog i Slutningen af 5te Sæstion, blev paalagt Regeringen en Forpligtelse saa stærk, som den fra Rigsdagens Side kan paalægges, til i næstpaafølgende Sæstion at fremkomme med en Ordning af dette Forhold, hvorved en bedre oekonomisk Stilling kunde komme frem for Lærerne. Det var langt fra, at man dengang troede, at deres Stilling var bleven bedre paa Grund af Priserne, at det tværtimod blev stærkt udtalt, at der endnu var en i høi Grad presserende Trang, ligesom ogsaa en Resolution i den Henseende eenstemmigt blev vedtaget af Thinget. Hvorvidt Ministeriet nu med Hensyn hertil har tilveiebragt et fyldstgjørende Resultat ved de Forbedringer, som her ere bragte i Forslag, skal jeg ikke sælde nogen Dom om — det vil jo nærmere komme frem ved Behandlingen af Enkeltighederne —, men saameget tør jeg dog vist sige, at der her er gjort et alvorligt og betydningsfuldt Skridt fremad for Skolelærerne. Det er imidlertid lidt vanskeliger at gjøre dette end at følge den Vej, som den sidste ærede Taler antydede, og som jo udmærkede sig ved en ganske overordentlig Grad af Lethed, nemlig, at man blot skulde lade Communerne have fri Kaldsret, saa vare med Gætt alle Vanskelighederne for Skolelærerne i denne Henseende afhjulpne. Jeg troer imidlertid, at Skolelærerne meget snart vilde komme til at mærke, at det var en daarlig Maade at blive hjulpe paa, og i det Hele troer jeg, at man maa erkjende, at, om end de forskellige personlige og politiske